

Adroddiad i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	
Dyddiad	17 Ebrill 2023	
Swyddog Arweiniol	Stuart Millington, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Yr Amgylchedd)	
Swyddog Cyswllt	Tim Christensen, Rheolwr yr Amgylchedd a Newi Hinsawdd	
Pwnc	Strategaeth Amgylcheddol 2023-2030	

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn rhoi diweddariad mewn perthynas â'r cynnydd a wnaed yn y gweithgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd tuag at gwblhau Strategaeth Amgylcheddol gyffredinol. Wedi iddi gael ei chwblhau, bydd y strategaeth ddrafft yn cael ei chyflwyno i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) i'w chymeradwyo.

ARGYMHELLIAD

- 2 Gofynnir i'r Aelodau nodi'r cynnydd a wnaed tuag at gwblhau Strategaeth Amgylcheddol ddrafft ar gyfer y cyfnod 2023-2030.

CEFNDIR

- 3 Cyflwynwyd y meysydd i'w cynnwys mewn Strategaeth Amgylcheddol ddrafft i'r aelodau mewn Gweithgor ar 4 Ebrill 2023.
- 4 Ar ôl ei chwblhau, bydd y strategaeth hon yn cadarnhau'r ymrwymiadau deddfwriaethol a pholisi presennol o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016.
- 5 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff cyhoeddus ystyried effeithiau hirdymor penderfyniadau mewn sawl ffordd. Mae'r dyletswyddau perthnasol i baratoi strategaeth amgylcheddol ar gyfer Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn dod o dan y pennawd 'Cymru Gydnerth':
  - a) **Bioamrywiaeth a Phridd** Cynnal a gwella'r amgylchedd naturiol drwy reoli tir yn briodol i greu ecosystemau sy'n gweithredu'n iach.
  - b) **Lle Gwyrdd Naturiol** Cefnogi cydnerthedd cymdeithasol a lles cymunedol.

- c) **Gwybodaeth am Natur** Cynyddu ymwybyddiaeth am bwysigrwydd amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau sy'n gweithredu'n iach.
  - d) **Ansawdd Dŵr ac Aer** Cefnogi cydnerthedd ecolegol, gan wneud yr amgylchedd yn iachach i fywyd gwylt a phobl.
- 6 Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 yn nodi uchelgais Llywodraeth Cymru (LIC) i leihau allyriadau nwyon tŷ gwyrdd yng Nghymru i sero net erbyn y flwyddyn 2050.
- 7 Yn unol â'r ddyletswydd hon, mae Llywodraeth Cymru wedi paratoi cyfres o gyllidebau carbon dros dro, gan gynnwys o dan Gyllideb Garbon 3 (CB3), uchelgais i sector cyhoeddus Cymru fod yn garbon sero-net erbyn 2030. Mae hyn yn rhwymo Llywodraeth Cymru yn gyffredinol, nid cyrff cyhoeddus penodol.
- 8 Mae'r Gwasanaeth yn llofnodwr i Siarter Cynaliadwyedd Grŵp Amgylchedd a Chynaliadwyedd y Gwasanaethau Brys (EESG), sy'n nodi'r ymrwymadau perthnasol canlynol:
- i. Gweithio tuag at allyriadau carbon sero-net drwy wella effeithlonrwydd ynni ein hystâd a theithio busnes a phersonol cynaliadwy.
  - ii. Gwellu effeithlonrwydd adnoddau a mabwysiadu dulliau economi gylchol o leihau gwastraff ac arbed arian.
  - iii. Adfer a gwella bioamrywiaeth leol drwy reoli ein hystadau mewn modd ystyriol.
  - iv. Addasu i'r newid anochel yn yr hinsawdd drwy fynd ati'n rhagweithiol i reoli ein gallu i ymateb i ddigwyddiadau tywydd eithafol a newidiadau i'r galw am wasanaethau.
  - v. Cymryd camau i osgoi neu liniaru llygredd mewn cyrsiau dŵr.
  - vi. Lleihau ein dibyniaeth ar danwyddau ffosil drwy fynd ati i geisio cynhyrchu ynni adnewyddadwy yn ein safleoedd, a thrwy fabwysiadu technolegau a thanwyddau mwy gwyrdd ar gyfer ein fflyd.

GWYBODAETH

- 9 Mae'r mater amgylcheddol mwyaf dybryd sy'n wynebu'r rhan fwyaf o wasanaethau cyhoeddus yn ymwneud â gofyniad i leihau allyriadau carbon, ac mae hyn yr un mor berthnasol i'r Gwasanaeth. I wneud hyn, mae angen mesur allyriadau, yna cymryd mesurau priodol i'w lleihau yn y ffordd fwyaf cost-effeithiol.

- 10 Yn unol â safonau a gydnabyddir yn rhyngwladol, rydym yn adrodd ar ein hallyriadau carbon o dan dri chwmpas:

Cwmpas 1: Allyriadau Uniongyrchol

Dyma ein 'hallyriadau egsôst' lle rydym yn allyrru nwyon tŷ gwydr yn uniongyrchol trwy losgi tanwydd hydrocarbon ein hunain

Cwmpas 2: Allyriadau Anuniongyrchol

Mae'r rhain yn allyriadau a wneir gan eraill ar ein rhan, lle mae'r cyflenwad o dan ein rheolaeth ni ac mae graddfa'r allyriadau i raddau helaeth mewn cyfrannedd uniongyrchol â'r galw. Yr unig beth rydyn ni'n adrodd arno ar hyn o bryd o dan Gwmpas 2 yw ein cyflenwadau trydan.

Cwmpas 3: Allyriadau Anuniongyrchol

Dyma ein cadwyn gyflenwi yn bennaf, lle gall dwyster carbon cynhyrchion neu wasanaethau fod yn aneglur a lle nad yw bob amser yn llinol mewn perthynas â'r galw.

- 11 Bydd y Strategaeth Amgylcheddol yn nodi sut byddwn ni'n mesur ein hallyriadau carbon o dan bob un o'r cwmpasau hyn. Bydd angen datblygu llinell sylfaen allyriadau er mwyn olrhain ein cynnydd wrth eu lleihau.
- 12 Yna bydd yn mandadu datblygu dangosfwrdd Dangosyddion Perfformiad Allweddol (KPI) Amgylcheddol at ddibenion monitro mewnol. Bydd hefyd yn mandadu'r angen am ymgysylltu â chyflenwyr i leihau allyriadau Cwmpas 3, datblygu pecyn hyfforddi Ymwybyddiaeth Caffael, a mabwysiadu System Rheoli Amgylcheddol gydnabyddedig.
- 13 Yn olaf, bydd yn nodi'r gofyniad i ddatblygu a gweithredu nifer o is-gynlluniau neu strategaethau sy'n nodi sut y bydd allyriadau'n cael eu lleihau. Mae'r rhain yn cynnwys:
- Strategaeth Gwerth Cymdeithasol a Chaffael Cynaliadwy
  - Cynllun Datgarboneiddio Fflyd
  - Strategaeth Lleihau Gwastraff
  - Cynllun Datgarboneiddio Gwresogi
  - Cynllun Datgarboneiddio Pŵer
- 14 Bydd y gwaith o gwblhau'r Strategaeth Amgylcheddol gyffredinol, a datblygu'r is-ddogfennau hyn, yn cael ei gynnal mewn ymgynghoriad ag aelodau'r Awdurdod mewn nifer o Weithgorau yn y dyfodol. Mae dyddiadau eisoes yn y dyddiadur ar eu cyfer:

Dydd Mawrth 2 Mai 2023 am 14:00 o'r gloch

Dydd Mercher 31 Mai 2023 am 14:00 o'r gloch

Dydd Iau 22 Mehefin 2023 am 09:00 o'r gloch

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Goblygiad uniongyrchol i gyflawni un o amcanion gwelliant a llesiant tymor hir yr Awdurdod.
Cyllideb	Mae gan y Strategaeth Amgylcheddol arfaethedig oblygiadau ar gyfer cyllidebau cyfalaf a gweithredol yn ystod pob blwyddyn ariannol hyd at flwyddyn galendr 2030.
Cyfreithiol	Mae'n cefnogi'r gwaith o gydymffurfio â deddfwriaeth cynllunio gwelliant, llesiant ac amgylcheddol.
Staffio	Dim effaith ar lefelau staffio hyd y gwyddwn.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Bydd effaith camau penodol ar yr agweddau hyn yn cael eu hasesu ar yr adeg briodol yn eu datblygiad.
Risgiau	Lleihau risgiau diffyg cydymffurfio cyfreithiol a methu â chyllidebu a chynllunio'n briodol.